

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Isagoge Sive Introductio Ad Vitæ Spiritualis
Perfectionem, Omnibus tam Regularibus, quàm Clericis
Sæcularibus, Confessariis, Concionatoribus, & Animarum
Pastoribus perquàm utilis, & specialiter ...**

Herlet, Johann Georg

Sulzbaci, Anno MDC.XCIII.

§. 17. De sexto medio ad operandum ex charitate Dei, quod est Amoris & affectûs inordinati erga consanguineos depositio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37853

§. 17.

De sexto medio ad operandum ex charitate Dei, quod est Amoris & affectus inordinati erga consanguineos depositio.

229. **A**ffectus erga parentes & reliquos consanguineos dicitur inordinatus, vitiosus & reprehensibilis, cum nobis impedimento est in via mandatorum Dei, aut in tendentia ad perfectionem. De quo Christus *Matth. 10. Qui amat Patrem aut Matrem plus quam me, non est medignus. Et Luc. 14. Si quis venit ad me, & non odit Patrem suum, & matrem, & uxorem, & filios, & fratres, & sorores, non potest meus esse discipulus.* Quamvis enim naturalis in consanguineos amor non sit ex se malus, sed indifferens, & nec præmio supernaturali, nec pœnâ dignus; uti testatur S. Gregorius *hamil. 27. in Evangel.* Nihilominus quia frequentes parit animi distractiones, inquietudines, & perturbationes, adeoque spiritualem & internam quietem, ac recollectionem, ad nos cum Deo uniendos summè necessariam interturbat; quin & non rarò ad propositi religiosi desertionem inducit; sancti Patres & Magistri spirituales, imò ipse Christus in Evangelio hujusmodi affectum & amorem valdè circumcidendum & moderandum docuerunt: nè per suam inordinationem & excessum nobis in via virtutis obsistat. Atque hinc primò monet S. Basilius *serm.*

one

serm. de Abdicat. rerum, ut Novitius, dum Religiosam vitam amplectitur, & propinquos carnales deserit, fortem ac strenuum se virum exhibeat, neque illorum affectu commoveri se sinat. *Cum ab amicis & iis, quibuscum vixeras familiariter, divelleris, cave ne mœrore nimio conficiaris; ipsoq, tue mundi desertionis initio virum præbeo, conatq, omni laborato, ne cognatorum horum, qui sunt secundum carnem, amor ad terram te deprimat;* inquit S. Doctor, Qui utique probè didicerat, quantis Novitii tentationibus primo conversationis suæ tempore infestentur & exagitentur propter parentes, propinquos & amicos in sæculo nuperrimè relictos, ita ut quidam de suâ in arrepto proposito perseverantia quodammodo desperent, & à propinquorû consortio abstractos viere se posse impossibile judicent. Undè laborandû est, ut per searias mentis occupationes hæc charorû memoria sepeliatur, omniaque munuscula, imagines & similia donaria valedictione accepta, quæ illorum species revocare & conservare possunt, ex oculis & conspectu sunt removenda; ac præterea sollicitè cavendum, nè in ordinario Novitorum colloquio ulla de parentibus & propinquis mentio ingeratur; nè vullnus necdum ex integro sanatum recrudesca.

Secundo abscindenda est omnis conversatio, familiaritas & collocutio non necessaria cum propinquis. Sicut monet idem S. Basilus in *Regul. fus. interrogat. 32.* dicens: *In universum nemini est permitendum, neq, propinquo, neq, alieno, sermonem cum fratribus instituere de*

reull
 suasu
 inter
 anim
 dat i
 jorem
 delect
 quis
 prav
 sinua
 muna
 aggre
 deinc
 quem
 tum
 cidet
 tuale
 sueve
 carna
 ac tar
 fation
 esse ti
 dabili
 solum
 potes
 tem p
 difra
 dines,
 medit
 functi
 cum S
 loro

reulla: nisi de illis id planissime nobis sit per-
 suasum prius, quibus de rebus collocuturi illi
 inter se sint, eas ad adificationem & tranquillam
 animarum sedationem conducere. Rationem
 dat in constitut. Monast. c. 21. Qui enim ma-
 jorem in modum secularium hominem amicitia
 delectatur, eaq; re assidue cum illis esse in collo-
 quio cupit; is ex frequenti cum illis sermone
 pravas earum affectiones in animum facile in-
 sinuabit; & mente rursus cogitationibus
 mundanis completâ, à præclara illa, quam erat
 aggressus, instantia operis desciscet; & à se
 deinceps proscripâ vitæ spiritualis stabilitate,
 quem ex animo effuderat, vitæ prioris vomit-
 um resorbebit; atq; adeo saucius tandem con-
 cidet, & misere confixus ab hoste, qui spiri-
 tualem ejus conversationem interturbare con-
 sueverat, per congressionem intempestivam
 carnalium propinquorum. Neque dicas, tale
 ac tantum periculum ex colloquio & conver-
 satione cum parentibus & propinquis tuis non
 esse tibi metuendum; eò quod sint homines lau-
 dabilis & honestæ vitæ, & loquantur de rebus
 solum necessariis: Nam negare & diffiteri non
 potes quin ex eorum congressu & colloquio sal-
 tem plures & variæ, in animo tuo exeitentur
 distractiones, perturbationes, curæ, inquietu-
 dines, & sollicitæ cogitationes, quæ in oratione,
 meditatione, Dei laude, aliisque spiritualibus
 functionibus te plurimum impediunt. Unde
 cum S. Pachomius Abbas licentiam daret Theo-
 doro Monacho colloquendi cum matre sua, as-
 feren-

one

ferente ad hoc literas commendatitias ab Episcopis, respondit Theodorus: *primus me, venerabilis pater, certum facito, quod post tantam spiritualium rerum cognitionem, si videro eam, non dabo inde rationem Domino in die iudicii.* Cui Pachomius subjunxit: *Si probas, id tibi non expedire, fili mi, non ego te cogo. Oportet enim Monachos inutiles & seculares salutationes & colloquia inutilia diffugere.* Quod vero hujusmodi familiaritas & frequens cum propinquis conversatio seu collocutio præbeat occasionem peccandi, etiam si ipsi propinqui non sint mali; satis declarat idem S. Basilius in *Regul. sup. interrogat. 32.* dicens: *In eo summè est elaborandum, ut iis, qui se adhuc in vera pietatis spatiis exercent, omnes ab omni parte ad peccandum causa circumcidantur; in quibus illa est maxima, recordatio vitæ superioris; nè quando illis id usuveniat, quod dictum est; quod cordibus suis conversi sunt in Ægyptum: quæ res per frequentem cum naturalibus propinquis consuetudinem & familiarem congressum solet accidere, non quod tales propinqui sint mali semper & scelerati, sed quod eorum præsentia & collocutio refricet memoriam vitæ nostræ sæcularis & conversationis mundanæ, faciantque recordari pristinarum possessionum, voluptatum, honorum, libertatis, personarum, locorum, negotiorum, recreationum &c.*

Tertiò abstinendum est à visitatione parentum & aliorum propinquorum in patria, aut in propriis suis ædibus; sicut docet idem S. Basilius

in Re-
cave-
recep-
perm-
gitar-
pingu-
tribu-
ne no-
modu-
sexce-
eâq-
casior-
mum-
quor-
as ad-
& aff-
cultu-
tur, i-
licitu-
rium-
hujus-
prior-
ces &
nostr-
talis-
Unde-
num-
occar-
cent-
nibus-
toru-
eo qu-

in Regul. fus. interrogat, 32. dicens: Illud etiam cavendum est, ne, qui intra reliquorum semel recepti fratrum Ordinem fuerint, ab Antistite permittantur, ut mente distracti huc illucq; cogitatione temerè rapiantur, simulatione vè propinquorum visendorum suorum à reliquis Fratribus discedant. Præter id enim quod visitatione nostrâ utilitatis ipsis nihil afferimus; incommodum illud etiam accedit, quod vitam nostram sexcentis curis ac perturbationibus exponimus, eaq; re ipsi ad peccandum nobis multifariam occasionem accersimus. Scilicet vix pedem in domum nostrorum parentum aut aliorum propinquorum intulimus, & ecce protinùs illi nobis suas adversitates, gravamina, molestias, infortunia & afflictiones ultrò exponunt, & quidquid difficultatis hætenùs passi sunt, vel adhuc patiuntur, id totum in nos exonerant; ut ita curis & sollicitudinibus benè onusti & gravati ad monasterium nostrum revertamur. Accedit, quod ex hujusmodi visitatione renovetur in nobis vitæ prioris memoria, recrudescant veteres cicatrices & vulnera conscientie jam pridem obducta, nostræque phantasie & imaginationi recurrat talis domus, locus, socius, dictum, factum &c. Undè necesse est novam oboriri nobis tentationum periculosarum materiam & peccatorum occasionem. Nam si spirituales magistri judicent periculosum, ac propterea inhibeant tyronibus, singillatim & in specie recordari peccatorum eorum, quæ jam semel ritè sunt confessi, eo quod prudenter & rationabiliter timeant, ne

Gg per

one

per hujusmodi recordationem & repræsentationem se ipsos rursus inquietent, & novam tentationibus materiam præbeant: quomodo ergo non periculosum erit & noxium, absque ullâ necessitate verâ & utilitate spiritali, sed ex puro naturali pruritu, & inordinato, vel potius puerili erga propinquos affectu adire ac visitare ea loca, domos, occasiones, in quibus necesse est resuscitari, & circumstantialiter repræsentari species seu imagines illarum rerum, quæ in sæculi vita liberiùs aliquando sunt à nobis perpetratæ? sanè D. Basilius in *Regul. sus. interrog. 22.* ait, quod inter causas ad peccandum illa sit maxima, *recordatio vite superioris; qua per frequentem cum naturalibus propinquis consuetudinem ac familiarem congressum solet accidere.*

Quartò abstinendum est à frequenti communicatione per literas, sive à scriptione, missitatione, & receptione epistolarum. Nam cum per talem mutuam communicationem nobis innotescat status & conditio propinquorum; non potest non oriri in cordibus nostris cogitatio frequens de illis, & distractio, anxietas, perturbatio, tristitia, timor &c. sicut agnovit Monachus ille apud Joannem Cassianum *lib. 5. de Institut. c. 32.* Qui fasciculum litterarum clausum à suis consanguineis accipiens, talia secum ipse locutus est: *Quantarum cogitationum causa erit mihi harum lectio? quàm diversi in corde meo affectuum fluctus exurgent, quibus vel ad inane gaudium, si parentibus benè sit, vel ad infructuosam tristitiam, si malè, impellar? quot diebus horum,*
qui

qui scri
ris me
vocab
hac m
rursus
seme
que r
tempo
cohab
Quia
si eos
rum,
cavi,
se rev
nec d
dum;
crema
voca
Qu
sus, n
& ne
omnes
adver
tende
strum
rit, e
rande
ta hu
secum
divè
bus p
tunas

qui scripserunt, recordationem pectoris mei à propositâ contemplatione & oratione revocabunt? post quantum temporis digerenda est hac mentis concepta confusio? quantoq; labore rursus iste tranquillitatis reparandus est status, si semel animus litterarum permotus affectu, eorumque recensendo sermones ac vultus; quos tanto tempore dereliquit, iterum eos invisere, ipsisq; cohabitare, ac mente & animo cœpit interesse? Quid mihi profuerit, eos corporaliter deseruisse, si eos corde incipiam intueri; ac memoriam eorum, quam saculo huic renuntians, semel abdicavi, iterum resumam? Quapropter talia apud se revolvens, falciculum litterarum integrum & nec dum resignatum igni tradidit concremandum; dicens: *Ite cogitationes patria, pariter concremami; nec me ulterius ad illa, quæ fugi, revocare tentetis.*

Quintò. Multò magis cavere debet Religiosus, nè se immisceat propinquorum causis, litibus & negotiis quibuscunq;: *diabolus enim, cum omnes nos de rebus vitæ hujus curas exuisse animadvertit, & expeditissimo cursu ad cælum contendere; in hoc elaborat, ut, cum animum nostrum in propinquorum recordationem reduxerit, eò sensim adducat, ut rationibus illorum curandis mentem nostram ad suscipiendas rerum vitæ hujus sollicitudines impellat, ut videlicet illa secum verset, quæ res propinquorum sit, ejusmodivè, quæ se possint tutari, annon? ex contractibus præterea lucra quæ veniant, & illorum fortunas quantoperè exaugeat? Ad hæc ex variis &*

Gg 2

for-

fortuitis casibus quæ iactura contingant? eaq; illorum rem quantoperè minuant? facitq; diabolus, ut ex rebus illorum ad vitæ commoditates prosperis unà cum ipsis latemur; itemq; ex adversis doleamus. Prævas deniq; omnes de rebus vitæ huius affectiones, quibus exatis earum loco spirituales cogitationes induxeramus, denuò in animam nobis reducit; quo iterum ad rerum humilium atq; secularium cogitationem depresso, internum Monachum perimit; sitq; hinc, ut veluti statua sit Monachus, quæ solam Monachi figuram circumferat; nimirum quæ nusquam virtutibus sit animata; inquit idem S. Basilius in *constitut. Monast. c. 21.* ubi etiam concludit: intellectu igitur intolerabili detrimento, quod ex animi erga propinquos nostros affectione nobis nascitur, sollicitudinem de illorum rebus ut diabolicum telum fugiamus. Verbo Religiosus gerere se debet erga propinquos, tanquam mortuus & vitæ defunctus esset; ficuti monet idem S. Basilius *ibidem* dicens: à propinquis, amicis, parentibus vè animi affectione nos tam longè oportet esse disjunctos, quam longè eos, qui sunt vitæ defuncti, à vivis videmus distare. Qui enim verè se ad ea, quæ ex virtute sunt, certamina exuerit, mundoq; ac rebus mundanis omnibus nuntium remisit, quiq; mundo seipsum crucifixerit, is mundo & omnibus, quæ in mundo sunt, mortuus est, sive illi parentes sint, sive fratres, sive tertium quartum vè aut quemvis deinceps cognationis gradum obtineant. Quod exemplo suo ostendit Monachus ille apud S. Bernardum *serm. 2. in Dominicam primam post Epiphaniam*

niam; cum enim ad eum carnalis Frater auxili
gratia adventasset, respondit ille, ut adiret alte-
rum fratrem eorum. Cumq; admiratus, qui ve-
nerat, responderet, quia ille obiit. Eremita se quo-
que similiter obiisse respondit.

230. Porro perfectissimam nobis in abdican-
do erga propinquos affectu Ideam & Exemplar se
exhibuit Christus Dei Filius in terris conver-
sans, idque in tribus præcipue occasionibus. Pri-
ma legitur apud S. Lucam c. 2. Quando parenti-
bus è templo Hierosolymitano in patriam regre-
dientibus, ipse puer duodennis remansit in tem-
plo, ac parentibus causam inquirentibus respon-
dit: *nesciebatis, quia in his, quæ patris mei sunt,*
oportet me esse. Significans, in rebus Deum & a-
nimæ salutem concernentibus seponendum esse
naturalem erga propinquos carnales affectum;
sicut etiam Heliodoro Monacho apud parentes
commoranti suasit S. Hieronymus, dicens: *Li-*
cet parvulus ex collo pendeat nepos, licet sparsis
crine, & scissis vestibibus ubera, quibus te nutrie-
rat, mater ostendat; licet in limine pater jaceat:
per calcatum perge patrem: siccis oculis ad vexil-
lum Christi evola. Solum pietatis genus est, in hac
re esse crudelem.

Secunda occasio legitur apud S. Joannem c. 2.
ubi Christus dilectissimæ Matri suæ in nuptiis
Canæ Galileæ defectum vini humiliter propo-
nenti & miraculum petenti respondit: *Quid*
mihî & tibi est, mulier? nondum venit hora mea.
In quæ verba S. Bernardus *serm. 2. in Dominicam*
primam post Epiphaniam ait: *Quem non moveat,*
Gg 3 quod

quod in nuptiis illis respondit Dominus benignissima ac sanctissima Matri sua dicens: Quid mihi & tibi est, mulier? quid tibi & illi Domine? nonne quod Filio & Matri? sed manifestè jam video, quod non velut indignans, aut confundere volens virginis Matris teneram verecundiam dixeris: quid mihi & tibi? cum venientibus ad te (juxta matris praeceptum) ministris, nihil cunctatus facias, quod illa suggestit. Ut quid ergo Fratres, ut quid sic respondeat prius? utique propter nos, ut conversos ad Dominum jam non sollicitet carnalium curarum parentum; & necessitates illae non impediant exercitium spirituale. Quamdiu enim de mundo sumus, debitores nos esse constat parentibus. At postquam reliquimus nostra & ipsos; multò magis ab eorum sollicitudine liberi sumus. Optimè ergo nos docuit Dominus, nè solliciti simus super propinquis carnis nostrae, plus quam Religio postulet; quando ipse matri, & tali matri respondit; quid mihi & tibi est mulier?

Tertia occasio legitur apud S. Marcum cap. 3. quando Mater & Fratres seu cognati Christiforis stantes miserunt ad eum vocantes eum; cum enim quidam de turba dicerent: Ecce mater tua & Fratres tui foris querunt te; ipse respondens eis ait: Quae est mater mea & Fratres mei? & circumspiciens eos, qui in circuitu ejus sedebant, ait: Ecce mater mea & Fratres mei: Qui enim fecerit voluntatem Dei, hic Frater meus & soror mea, & Mater est. Quem Scripturae locum D. Bernardus serm. 2. in Dominicam 1. post Epiphaniam adducens, subdit; ubi modò sunt, qui tam

car.

*carnaliter & inaniter super carnalibus propin-
quis suis solent esse solliciti, ac si adhuc viverent
& ipsi cum eis?*

§. 18.

*De septimo medio ad operandum ex charita-
te Dei, quod est memoria &
phantasie evacuatio.*

231. **C**um Spiritus Sanctus vellet animam fi-
delem inducere, ut inspirationes divi-
nas auscultaret, contemplationi Dei summi Bo-
ni vocaret, & eidem per charitatem se uniret,
requirit ab eâ, ut memoriam suam expurget ab
omnibus imaginibus & speciebus, quæ hanc
Dei contemplationem & unionem possent in-
terturbare & impedire: ait enim *Psalm. 44. Au-
di filia, & vide, & inclina aurem tuam; & ob-
liviscere populum tuum, & domum Patris tui;*
nè scilicet recordatio & rememoratio rerum
in domo paternâ gestarum, aut cum sodali-
bus perpetratarum tibi in via spirituali obstacu-
lum aliquod obijciat. Quantas enim in appe-
titu sensitivo & voluntate turbas, inquietudi-
nes, perturbationes & tumultus, atque etiam
tentationes, & pericula peccandi suscitent
imagines seu species objectorum quondam in
sæculo haustæ, testatur S. Hieron. *Epist. 22. ad
Eustoch.* referens, quàm graves in Eremo tenta-
tiones passus sit ex imaginibus & phantasmatri-
bus, quæ olim juvenis ex conspectu & familiari-
tate fœminarû acceperat; ejus verba sunt: *Quo-*

G g 4

ties

ione